

Izhaja razen nedelj in  
praznikov vsak dan  
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,  
Franciška ulica št. 6/1,  
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-  
pisati, sicer se jih ne pri-  
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x  
55 mm po K 150. Uradni  
razglaš, poslano ter no-  
tice isti prostor K 2.—  
Pri večjem naročilu  
popust.

# NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali  
z dostavljanjem na dom za  
celo leto K 288, za pol  
leta K 144, za četrt leto  
K 72, za mesec K 24.  
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list  
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,  
Franciška ulica št. 6/1,  
Učiteljska tiskarna.

## Iz konstituante.

Beograd, 22. junija. Ob 17. se je nade-  
jevala seja konstituante. Posl. Jovan Girk-  
ković (radikalec) je kritikoval posamezne  
člene VIII. oddelka. Posebno je govoril do-  
ločbo, po kateri naj bi bili državni podtaj-  
niki poslanci, ki bi ne mogli izvršiti svojih  
dolžnosti kot načelniki, ker morajo biti  
ravnotežno v skupščini kakor ministri. Iz-  
javil je, da bo glasoval proti temu členu.  
Zahteva, da se naj osnujejo čim večje ob-  
lasti, čim manjši srez in čim večje občine.  
Za njim je govoril posl. dr. Bogomil Voš-  
njak (SKS) o upravnih razdelitvah države.  
Minister za konstituante dr. Marko  
Tričković je nato predlagal, naj se radi kon-  
kretnih predlogov št. 95 in 96 vrnejo  
ustavnemu odseku, kar je skupščina spre-  
jela.

Zatem je govoril posl. Milan Pečanec  
(radikalec), ki je kritikoval v glavnem de-  
lo opozicije. Sodi, da je imel dr. Trumbić  
prav, ko je rekel, da ni plemenitih raz-  
lik med Srbi in Hrvatmi. Posl. Jovan Bule-  
tić je izjavil, da bo glasoval za VIII. od-  
delek, ker smatra, da bo z ustavo dano  
jamstvo za rešitev narodnega problema v  
Vojvodini.

Posl. Ivan Deržić (nar. socialist) je v  
svojem govoru poudarjal, da je debata o  
ustavi tragedija buržuaznih strank, ki so  
predložile zavlačevalne volitve, ker so ho-  
tele zagotoviti dohodke bankam in kapita-  
lu. Sodi, da bi bila diktatura boljja kakor  
pa ta ustava. Kot vzrok separatizma na-  
vaja med drugim slabo rešitev valutnega  
vprašanja na škodo novih krajev, kakor  
tudi uveljavljanje centralizma, ki se sedaj  
izvaja.

Za njim je govoril posl. S. Jovanović  
(radikalec), ki je izjavil, da bo glasoval za  
VIII. oddelek ustave. Napadel je opozici-  
jo in rekel glede Radića in komunistov, da  
ni treba imeti nanje nobenih ozirov, ker  
zasledujejo uničenje države.

Miloje Jovanović (demokrat) je govo-  
ril proti določbi o ustanovi državnih pod-  
tajnikov. Seja se je zaključila ob 20.

## Najnovejše.

### POLITIČNA AMNESTIJA ZA HRVAŠKO.

Beograd, 23. jun. Kakor doznava  
dopisnik »Riječi«, se nekateri po-  
slanci prošili notranjega ministra,  
naj se o priliki proglašenja ustave  
razglaš v Hrvatski in Slavoniji am-  
nestija za one, ki so bili obsojeni radi  
izgredov leta 1918. in 1919.

### STAVKA ŽELEZNIČARJEV V ITALIJI.

Rim, 23. jun. Stavka železničarjev se  
je razširila tudi na provinciji Julijska Be-  
nečija in Padova.

### FAŠISTI SE NE MIRUJEJO.

Rim, 23. jun. Fašisti so v Pulj ponovno  
porušili hišo, v kateri so bili prostori so-  
cialističnega društva. V Ferrari sta bila  
pri napadu na socialiste dva socialisti

### VLADA POZIVLJE POSLANCE.

LDU Beograd, 23. junija. Narodni  
poslanci se ponovno pozivljejo, da  
pridejo v Beograd in prisostvujejo  
končnim debatam o ustavnem na-  
črtu. Odglasovanje ustave bo po  
vsej priliki v soboto dopoldne. G.  
Pašić je včeraj ponovno apeliral na  
vse načelnike strank in pozval vse  
stranke, da čim prej rešijo vpraša-  
nje ustave, ker bo sprejetje ustave  
načelno storilo za hitro konsolidira-  
nje države.

### RAZDELITEV V OBLASTI.

Beograd, 23. junija. Dopisnik »No-  
vesti« doznava, da bodo dosedanje  
pokrajinske vlade po proglašenju  
ustave in statu demisionis izvedle  
likvidacijo dosedanjega sistema in  
prenesle svoj delokrog na oblasti.  
Vseh oblasti v naši državi je dvaj-  
set, od katerih bo imela vsaka se-  
dem ali osemstotisoč prebivalcev.  
Mesta, ki imajo več kakor 100.000  
prebivalcev, bodo tvorila posebno  
oblast. V Zagrebu bo dve oblasti  
uprav, za mesto Zagreb in za za-  
grebško oblast. Vsa Hrvatska bo ra-  
zdeljena v štiri oblasti: zagrebško,  
osješko, karlovsko in sremsko. Srbija  
bo razdeljena na osem, Slovenija  
na dve oblasti, Črna gora pa bo  
oblast zase.

### IZPLAČEVANJE KUPNINE.

LDU Sarajevo, 22. junija. Pri tu-  
kajšnji Agrarni direkciji se vrše nui-  
va predela za izplačilo oškodnine  
najpotrebnejšim lastnikom zemljišč.  
Oškodninska vsota 60 milijonov se  
bo razdelila najpotrebnejšim lastni-  
kom prve kategorije, medtem ko bo-  
do dobili najpotrebnejši lastniki dru-  
gih kategorij 25% prednjem.

teško ranjena, v Calcarri so fašisti poru-  
šili ljudski dom. V Napulju so bili izvršeni  
mnogi napadi na prodajalnice, ki niso ho-  
tele znižati cen. Giolitti je obljubil sociali-  
stični deputaciji, da bo v bodoče skrbel  
za to, da se taka nasilstva ne bodo več  
mogla vršiti. V ta namen je predložil že  
dal posebna navodila.

### SLABA ZUNANJA POLITIKA ITALIJE.

LDU Rim, 23. jun. (DunKU.) Proti  
napadom nacionalističnega časopi-  
sja brani »Tempo« politiko zuna-  
njega ministra in pravi, da odgovor-  
ja izpraznitve Šibenika, Atalije in  
Valone ter Reke mirovni politiki  
sklenjenih pogodb ter zagotoviti  
narodnostnih pravic in posebnemu  
vpoštevanju gospodarske ekspan-  
zivnosti. Sicer pa ima Italija še ved-  
no zasedene tri dalmatinske cone  
kot poročstvo. — »Idea Nazionale«

piše z ozirom na članek lista »Neue  
Freie Presse«, da je italijanska poli-  
tika v Gornji Šleziji doživela pre-  
cejšen poraz. »Avanti« se strinja z  
izpraznitvijo in pozdravlja treznost,  
ki je znak, da se bliža konec imperi-  
alizma in vojaške politike. List ko-  
mentira odhod treh italijanskih so-  
cialistov v Moskvo in izjavlja, da  
je italijanski proletarijat komunizmu  
nasproten in da hoče, da bi se de-  
lavske strokovne organizacije ved-  
no gibale v mejah discipline in do-  
ktrine.

### ŠTAJERCI IMAJO ZOPET GLA- VARJA.

Plebiscit za Nemčijo se opusti.

Gradec, 23. junija. Na današnji seji  
štajerskega deželnega zbora je bil dr. Rin-  
telen ponovno izvoljen za štajerskega de-  
želnega glavarja. Krščanski socialisti so do-  
bili tudi prvega namestnika deželnega gla-  
varja, za katerega je bil izvoljen dr. Ahner.  
Nato se je na seji še razpravljalo o ske-  
pu deželnega zbora z dne 21. maja glede  
glasovanja za priključitev Štajerske k  
Nemčiji. Pred glasovanjem so socialno de-  
mokratični poslanci zapustili dvorano.  
Nato je bil v poimenskem glasovanju spre-

jet reasimirični predlog, nakar je bila se-  
ja zaključena.

### DELA VSTVO NAPRAVI MIR V GORNJI ŠLEZIJI.

LDU Berlin, 23. jun. (DunKU.)  
Kakor poroča »Vorwärts«, so vče-  
raj dospeli semkaj zastopniki am-  
sterdamskega vodstva strokovnih  
organizacij, med katerimi sta bila  
tudi Fimen in Jouhaux. Fimen in Jo-  
uhaux sta izjavila sotrudniku lista  
nastopno: Delegacija internacionale  
strokovnih organizacij, ki se je vrni-  
la iz Gornje Šlezije, je mnenja, da se  
mora ondodni položaj razjasniti v  
zmislju pravne politike med Nemci  
in Poljaki in da izvaja politika, ki jo  
priporočajo različne politične in vo-  
jaške osebnosti in ki pomeni zatira-  
nje, psihološko učinkovanje, ki bo  
povod velikim nevarnostim v bo-  
dočnosti. V Gornji Šleziji bodo de-  
lavci tisti faktor, ki bo lahko tej po-  
litiki napravil konec s svojo sprav-  
ljivostjo in treznostjo ter ne bo do-  
pustil, da bi militaristični elementi  
v Gornji Šleziji prišli do veljave in  
gospodstva.

## Odločitev o ustavi je blizu.

Vlada bi silno rada spravila  
ustavo še te dni do sklepa, da bi  
regent na Vidov dan nanjo prisegel.  
To bi bila zopet državna manife-  
stacija, ki je meščanski radikalno-  
demokratski stranki tako silno na  
srca. Nam seveda ni na manifesta-  
cijah, ker take priredbe odtegnijo  
pozornost od stvari same. Ni nam  
pa vseeno, ali nastopijo ustavne  
razmere v državi ali ne, ker te ne-  
znosne razmere kakršne imamo,  
pač ne smejo trajati več dolgo.

Vlada propuša polagoma vesti,  
kako si misli uredbo države v spo-  
šnem. Država bo centralistična in  
posamezna okrožja dobe svoje po-  
glavarje in upravne odbore ali so-  
svete, kar pa še ni definitivno ugo-  
tovljeno, ter pravico sklepati in  
upravljati določene posle.

Pripomniti moramo tukaj nekaj  
na naslov naših avtonomistov. So-  
cializem zahteva centralizacijo  
čim večjih gospodarskih enot. Ka-  
kor zahteva od posameznika, da  
podredi svoje osebne načrte in na-  
mene splošnosti. Isto pravilo velja  
tudi za politično organizacijo drž-  
ave.

V Jugoslaviji stoje vse socijali-  
stične smeri na centralistični pod-  
lagi. Tudi praksa in zgodovina nas  
učí, da je v Nemčiji odločevala le  
Prusija na nesrečo Evrope, ker je  
bila Nemčija zvezna država 26  
deželic, nad katerimi je bila velika  
le Prusija in ki je tudi sploh odloče-

vala. V Jugoslaviji se avtonomisti  
boje hegemonije Srbov. In če stvar  
resno premostrimo, pridemo do za-  
ključka, da je Srbov največ v naši  
državi ter da bi v slučaju avtono-

## Pred odločitvijo.

Govor poslanca sodr. Ethina Kristana na 51. seji ustavotvorne  
skupščine.

Gospodje, naglasiti moram še ne-  
kaj, kar sem sicer že povedal ob  
drugih prilikah, in sicer to, da ne  
morejo socialni demokratje po svoji  
tradiciji, po svojem programu in po  
svojih interesih biti za nič drugega,  
kakor za veliko edinstveno državo.  
(Viharno odobravanje in ploskanje.)  
(Gospodje, taka je bila naša stranka  
od nekdaj. Mi nismo tukaj paradirali  
s patriotizmom in nismo deklarirali  
o tem, kar se je delalo. Toda gospo-  
dje, v Sloveniji je bila naša stranka  
prva, ki je sprejela jugoslovansko  
ime. Leta 1896, ko se je organizira-  
la, se je okrstila za jugoslovansko  
socialno demokratično stranko; to  
je bila očitna demonstracija proti te-  
danji Avstriji, in razumelo se je ta-  
ko. In gospodje, naša stranka je bila  
prva, ki je izdelala in javnosti izro-  
čila program za narodno ujedinenje.  
Na ljubljanski konferenci 1908. leta  
— in vaš sedanjí poročevalec vam  
to lahko potrdi, ker je bil tam in je  
igral na tisti konferenci važno vlo-  
go — smo ne le sprejeli, ampak tudi

objavili program narodnega združe-  
nja. (Glasovi: Živeli!) Nam ni treba  
še sedaj v sebi ustvarjati mentali-  
tet za narodno edinstvo. Ta psiholo-  
gija je pri nas od nekdaj obstajala,  
in bilo je naravno, ker smo razumeli,  
da mora to, kar spada po naravi  
skupaj, tudi skupaj živeti, ker smo  
razumeli, da je tendenca vsega sve-  
tovnega razvoja: ne iz velikega v  
malo, ampak iz malega v veliko.  
(odobravanje) da ne gre tendenca  
za razbijanjem, ampak za konsolida-  
ranjem. In socialna demokracija, ki  
hoče, da naj se v politiki dela znan-  
stveno, mora spoznavati te tenden-  
ce in jim slediti. In tako je prirodno,  
brez vseh velikih fraz, da mora biti  
za narodno edinstvo. (Ploskanje.)  
Toda gospodje, malo prej sem ome-  
nil, da mora v tem edinstvu domini-  
rati demokracija od zgoraj pa vse  
do dol, ali narobe od zgoraj pa do  
gori. To simtezo med demokracijo  
in edinstvom je treba poiskati.

Gospodje, še enkrat pravim, da  
se vladi in njenim političnim delav-

## LISTEK.

J. London:

### Ljubezen do življenja.

Priredil J. B.

(Dalje.)

Odieglo mu je, vstal je na pot.  
Sedaj ga je preganjala druga groza.  
Ni ga bilo več strah, da umre počasi  
vsled pomanjkanja hrane, sedaj ga  
je začela mučiti druga skrb, da ga  
lahko ukonča nasilna smrt še poprej  
preden uniči lakota v nlem zadnji  
dih, ki podžiga v njem hrepenenje po  
življenju. Volkov je bilo dovolj: nji-  
hovo tuljenje in zavijanje je igralo  
brezupno tišino in tkalo okrog njega  
grozečo kopreno.

Od časa do časa so križali vol-  
kovi njegovo pot po dva, trije, ne  
več, in še ti vedno le v daljavi. Pre-  
malo jih je še bilo; sicer so pa podili  
ali zasledovali jelene, ki se ne znajo  
dosti braniti, medtem ko bi znalo to  
nenavdno bitje, ki hodi pokoncu  
gizti, udariti...

Precej pozno popoldne je našel  
raztresene kosti na mestu, kjer so  
volkovi ubijali; ti ostanki so bili še  
pred kratkim živ jelen. Gledal je  
obrane, oglaglane kosti, tupatam so  
bile še orosene s stanicami, ki še ni-  
so bile mrtve. Ali ne bi bilo mogoče,  
da ne dohiti tudi njega taka usoda še  
preden nastopi noč? Tako je življe-  
nje: prazne, bežeče sanje, samo živ-  
ljenje je vzrok trpljenja; po smrti ne  
more biti trpljenja. Umreti to je za-  
spati; to bi bil konec, počitek. Zakaj  
ni zahrepenel po smrti?

A ni premišljeval dolgo. V mahu  
je sedel, veliko kost je imel v ustih  
in sesal je ostanke življenja, ki so  
odevali kot z nežno rožnato roso.  
Prijetni okus mesa, ki ga je občutil  
le rahlo in še to samo za hip, mu je  
zmešal pamet. Stisnil je čeljusti nad  
kostjo in drobil: včasih se je zdrobila  
kost, včasih se je zdrobil njegov  
zob. V naglici je vgriznil tudi včasih  
v svoj prst in čutil se je takrat ne-  
razumljivemu pojavu, da ga to niti  
preveč ne boli.

Prišli so grozni dnevi dežja in  
snega. Ni vedel več, kdaj je legel

k počitku, niti kdaj se je napravil  
na pot; potoval je po dievju kakor  
po noči. Odpočil si je vselej, kadar  
je padel, vlekel se je naprej zopet  
vselej, kadar je nekoliko bolj oživel  
v njem in zagorelo življenje, ki je  
umiralo. Kot človek se ni več boril;  
edino življenje ni hotelo prenehati v  
njem in samo ono ga je še gnalo na-  
prej. Trpel ni več; njegovi živci so  
že bili ubijali, otrpneli, otrpeli; mož-  
gani pa so bili polni brečudnih vizij  
in prelestnih sanj.

Vendar je še sesal in zvečil zdro-  
bljene kosti severnega jelena, pobral  
je takrat vse, tudi najmanjše drobce  
in odnesel s seboj. Več ni hodil pre-  
ko holmov, brez volje je sledil širo-  
ki reki, ki je tekla po obširni in plit-  
vi dolini. Ni videl go reke ne doline,  
videl sploh ni ničesar drugega kakor  
edino svoje sanje. Njegova duša in  
njegovo telo sta se vlekla naprej  
roko ob roki, ločena, vsak zase, ta-  
ko rahla je že postala vez med  
obema.

Prebudil se je ležeč na hrbtu tik  
velike skale. Sonce je sijalo blešče-  
če in toplo. Iz daljave je slišal pu-

kanje severnih jelenov. Temno se  
je spominjal dežja, viharja in snega,  
a ni vedel če je trpel vsled tistega  
groznega vremena dva dneva ali  
dva tedna.

Nekaj časa je ostal nepremično  
na tleh. Veselo sonce ga je obliva-  
lo s svojimi žarki, dobrodejna to-  
plota je lezla v uhoje ude. Lep dan,  
si je mislil. Mogoče bi se mu še po-  
srečilo razgledati se. Z veliko teža-  
vo se je obrnil na stran. Pod njim  
je tekla lena, široka reka. Pogled na  
to stran ga je spravil očitno v za-  
drego. Počasi si je sledilo njegovo  
oko po vseh ovinkih, med golimi  
mrzlimi holmi, nižjimi in še bolj go-  
lini kakor jih je videl doslej.

Počasi, brez miselnosti, mrzlo, brez  
vsakega zanimanja je šlo oko za  
reko prav tja daleč do črte na ob-  
zoru kjer je zapazil, da se izliva v  
svetlo, bleščeče morje. Prav nič ga  
ni ganil ta pogled; čudno to, si je  
mislil. Ali naj bo to vizija, prikazen,  
fata morgana? Najbrže vizija, po-  
sledica njegovih izmučenih možgan.  
Ta misel se je še bolj utrčila, ko je  
zagledal sredi blešččega morja za-

sidrano ladjo. Zaprl je oči za trenu-  
tek ter jih je zopet odprl. Čudno,  
prikazen ni izginila; in vendar, kaj  
bi bilo to čudno: saj je vedel, da  
sredi puste zemlje ne more biti ne  
morja ne ladje, prav tako kakor je  
tudi vedel, da ni patrone v njegovi  
prazni puški.

Zaslišal je za seboj mrmrnanje ka-  
kor zihovanje ali napol pritaeno ka-  
šljanje. Zvalil se je na drugo stran,  
prav počasi, bil je že sila slaboten.  
Blizu sebe ni mogel ničesar opaziti,  
čakal je potrpežljivo. Zopet je zasli-  
šal mrmrnanje in kašelj; takrat je  
zagledal najmanj dvajset korakov  
od sebe sivo volčjo glavo, mrčne  
obrise med dvema razbitima ska-  
lama. Špičasta ušesa niso stala ta-  
ko pokoncu kakor jih je videl pri  
drugih volkovih; oči so bile krmež-  
ljave in preprežene z rdečimi nitka-  
mi. Glava je visela mehko brez  
volje. Žival je trepetala, čeprav je  
sijalo sonce, gotovo je bila bolna;  
ko jo je gledal, je zopet zahropela  
in zakašljala.

(Dalje prih.)

cem ni posrečilo najti modus, ki bi bil prepričal narod o takih dobrih namelih. Želel bi, da si je precej pozno, da si imamo le še nekoliko oddelkov te ustave na razpravi, da bi se vendar še enkrat razmislilo in poizkusilo ustvariti ustavo, s katero gotovo ne bi bili vsi zadovoljni, ker je to nemogoče, ki pa bi bila vendar primerna, prepričati vse, ki imajo tako vero, da se hoče nekaj, kar ne krati svobode nikomur.

Po tem oddelku ne izgleda stvar tako. In ne pozabite, da gre še za nekaj drugega, da pogostoma ne odločuje le stvar, ampak da velja tudi tukaj beseda: Ton je tisti, ki dela muziko. To se pravi, da je v politiki pogostoma postopanje važnejše od same rešitve.

Dr. Ivanič: Ampak pri vladi so slabi muzikanti.

Kristan: Seveda so. Če se na primer prihaja v ustavni odbor in jasno kaže, da se misli bagatelizirati vse, kar predlaga opozicija, se s tem ne more ustvariti atmosfera zaupanja, ker mora to odbijati. In to, gospodje, reflektira preko te skupščine tudi na najširšo javnost in na ves narod. In pomislite, kako mora to vplivati, če dobe agitatorji, ki jim ni za nobene stvarne razloge, agitatorji, ki v mnogih slučajih niti sami ne vedo, kaj da hočejo in kakšne cilje da imajo, če dobe oni materialja od vas samih. »Evo, tako se ravna z manjšino! Oni ne marajo poslušati razlogov manjšine. Oni prihajajo v odbor in imajo vedno že sklenjeno mnenje, tako da ne more opozicija niti z najboljšimi argumenti ničesar izpremeniti na tem, kar so sklenili.«

Dr. Ivanič: Vsi predlogi v osmem oddelku so bili odbiti.

Kristan: Gospodje, če bi po stvarni debati tudi res odklonili 90 odstotkov, to vendar ne bi moglo vplivati tako slabo, kakor če tako posrčate. In lahko bi sprejeli polovico predlogov, pa vendar ne bi gosogli pravega efekta, če je postopanje tako, da odbija.

Toda, gospodje, tudi tukaj je bilo deklaracij o velikih koncesijah, ki jih je storila vlada, ki jih je storila večina.

Dr. Ivanič: Gospoda ministra ni tukaj, da bi se pobahal.

Kristan: Gospodje, če pregledata te paragrafe, narejene za buržvazno državo, torej ne za državo, kakršno bi mi hoteli, ampak za državo, s katero bi se mogli začasno

zadovoljiti, vidimo, da izhaja demokracija prav slabo.

Dr. Ivanič: Prav tako je. Le ministri izhajajo dobro. — Medklic v centru.

Kristan: Le bojim se, da se moja opozicija ne bo mogla viemati s službeno opozicijo iz radikalnih vrst. (Ploskanje pri socialistih.) Gospod doktor Ivanič in jaz se povsem dobro strinjava (dr. Ivanič: Tako je!) — dokler moreva kazati, kako slaba je ta vlada. (Veselo.) Toda zlo je, da se takoj razideva, čim je treba povedati, kaj bi bilo dobro oziroma bolje.

Dr. Ivanič: Vreči vlado.

Kristan: Torej gre dr. Ivanič na eno stran, jaz pa na drugo, pa ni več skupnosti, ni več sloge.

Dr. Ivanič: Mi dva se pa vendar precej lahko sporazumeva, kakor vlada.

Kristan: Gospod Ivanič se torej pripravlja, da sestavi novo vlado. (Ploskanje in veselo.) Ne vem, ali bo ta vlada veliko slabša od sedanjne, (veselo) ampak vanjo ne pojdem nikakor, zakaj če se hočem blamirati, se rajši blamiram na svoj račun. (Ploskanje in veselo.)

Dr. Ivanič: Čudim se, da ste opozicionalec, pa blamirate opozicijo. Mi smo postali oficijelni opozicionalci. Vi hočete napadati vlado, pa ste se obrnili proti opoziciji.

Kristan: Gospod dr. Ivanič se ne sme toliko jeziti, ker ve, da sva prijatelja. (Veselo.)

Dr. Ivanič: Sedaj se nekoliko maščujete za svojega prijatelja Divca.

Kristan: Jaz prenašam medklice gospoda dr. Ivaniča tako mirno, kakor nihče drugi ne, in on ve, da mi delajo veselje. Ampak jaz nisem nastopil proti njegovi opoziciji, toda samega sebe moram še rezervirati.

Dr. Ivanič: Včeraj ste govorili z gospodom Pašičem, pa ne vem, ali vam bo to škodovalo.

Kristan: Nisem govoril z gospodom Pašičem, ker in on sam govori, jaz pa poslušam. In če bi moral povedati, kaj da je govoril, ne bi znal. Najbrže sem bil tako neumen, pa nisem razumel, kar je govoril. (Veselo. — Medklic.)

Gospodje, bojim se, da bo nena doma gospod predsednik tukaj, pa me bo opomnil, da nimam več časa za nadaljevanje govora. Zabave mora torej biti kraj.

(Dalje prih.)

## Srbska vojna odškodnina.

Beograd, 23. jun. Finančni minister dr. Kumanudi in prometni minister dr. Janković sta se sredi vrnila iz Pariza, kamor sta bila poslana kot izredna vladna odposlanca, da se končno reši vprašanje srbske odškodnine. Dr. Kumanudi je izjavil sotrudniku »Politike«, da je bil v ponedeljek zvečer podpisal sporazum med našima odposlancema in med zastopniki Velike Britanije in Francije. S tem sporazumom, s katerim se je nadomestila prejšnja pogodba med Loucheurjem in Miloradom Draškovićem, je priznana naša državi pravica, da dobi 0,5% odškodnine, katero bosta Francija in Anglija dobili od Nemčije. Ostanek 0,5%, kolikor bi nam imele zavezniške države še plačati po prejšnjem sporazumu, se bo odračunalo kot naše odplačilo za naše vojne dolge. Razen tega se je določilo, da bomo najprej dobili 5% odškodnino, katero morajo plačati zaveznikom Avstrija, Madžarska in Bolgarija, od drugega dela plačila te odškodnine pa nam je pri-

znana pravica na 15%. Kakor je znano, mora Nemčija plačati Franciji in Angliji v juliju 12 milijard, konec novembra pa 39 milijard zlatih mark v bonih, potemtakem bo torej naša država kot odškodnino dobila do konca tega leta 250 milijonov zlatih mark iz odškodnine, ki jo bo morala plačati Nemčija, in 43 milijonov zlatih dinarjev od Bolgarije, katero vsoto nam mora plačati že do 1. julija. Od vsote, ki nam pripada na podlagi razlike 0,51%, se bo odpisalo 70% od posojila, najetega na Francoskem, 30% pa od posojila na Angleškem. Potem se je dosegel sporazum, da nam morajo Nemci za 60 milijonov zlatih mark dobaviti železniške materiale, ker niso pravočasno poslali živine. Končno se je s Francijo in Anglijo dosegel sporazum, da se glede izplačila odškodnine priznajo Srbiji vse ugodnosti, ki so se priznale Italiji. — Kar se tiče posojila, je dr. Kumanudi izjavil, da je dobil precej ugodne pogoje v Parizu od Morganove banke.

## Politične vesti.

+ Nov hrvaški ban? Kakor smo že poročali, pride morda do izmenjave oseb na mestu hrvaškega bana. Demokrati imenujejo svojega kandidata dr. Lukiniča, radikalci pa bivšega bana dr. Mihaloviča. Radikalci motivirajo svojo zahtevo, da postane njihov pristav hrvaški ban s tem, da imajo oni približno isto število poslancev na Hrvaškem kakor demokrati.

+ Značilno za naše nacionalistične šovinite. Ob priliki izida volitev na avstrijskem Koroškem, pri katerih so socialisti demokrati dobili ogromno večino 47 tisoč 975 glasov, je listič mariborskih liberalcev zapisal to-le: »S tem, da je Koroška prišla v socialnodemokratske roke, se položaj slovenske manjšine na Koroškem ni poslabšal. Od socialistične demokracije pričakujemo, da bodo naši slovenski manjšini na Koroškem znali zagotoviti

tiste pravice, ki ji po zakonu družabne pravičnosti pripadajo, t. j. da bo koroški Slovenec enakopraven s koroškim Nemcem.« — Te besede nacionalističnega lističa so prav značilne; kajti kolikor vemo, so nacionalistični listi na vse pretege kričali, ko je bil županom v Ptuj in Mariboru izvoljen socialist, češ da je sedaj slovenska večina v teh krajih ogrožena od internacionalistov socialistov, ter da bodo socialisti pristranski v nacionalnem oziru ker je socialna demokracija vdinjena povsem nemškemu in nemškemu duhu! No, sedaj glede Koroške pa ti isti nacionalistični listi pričakujejo vendarle samo od socialistov nepristranost v nacionalnem pogledu! S tem pač povedo nič več in nič manj kakor to, da le socialni demokraciji in njeni mednarodnosti priznavajo nacionalno nepristranost in s tem obenem tudi, da so vse njihove gonje zoper mednarodnost socializma, kakor tudi zoper naše socialistične občinske zastope, ki baje ogrožajo slovensko večino predvsem na naši severni meji, navadna hudobna zaviljanja in demagoško hujkanje! Taka priznanja nacionalistov so prav redka, zato se nam je zdelo potrebno, da stvar zabeležimo.

+ Spomenica primorskih slovenskih narodnih poslancev italijanski vladi. Narodni poslanec V. Šček je izročil italijanski vladi naslednjo spomenico, ki zahteva: 1. Zopetno otvoritev vseh primorskih slovenskih ljudskih šol, ki so bile zatvorene ali premenjene v laške. 2. Ustanovitev oziroma vzpostavo gimnazij v Trstu, Gorici in Pazinu. 3. Obnovev kmetijske šole v Gorici in ustanovitev hrvatske kmetijske šole v Istri. 4. Ustanovitev oziroma vzpostavo slovenskih real, trgovskih in obrtnih šol v naravnih središčih Primorske. 5. Pospešitev vzpostave v vojni porušeni hiše. 6. Pospešitev izplačila vojnih odškodnin. 7. Pogozdovanje Primorske. 8. Takoj naj se ustavi oviranje pri ekspediciji in dostavljanju »Puckega prijatelja« in »Goriške Straže«. 9. Dovoljenje, da se ustanavlja nova društva; še obstoječim pa naj se zagotovi prost razvoj in svobodno delovanje. 10. Takoj naj vlada ustavi preganjanja in fašistični terorizem. 11. Odškodnino vsem, ki so trpeli škodo s požigi, uničenjem premoženja in nepremičnin po terorizmu pred volitvami, med volitvami in po volitvah. 12. Svoboden uvoz časopisov in knjig iz Jugoslavije. 13. Prost prehod čez mejo v Jugoslavijo brez potnih listov, ki so vezani s stroški. 14. Vsi letniki naj se zaslusijo in po dokazani neobdelanosti naj se takoj izpuste na svobodo. 15. Vlada naj zalameži prosto vrnitev v domače prebivališče vsem onim, ki so morali bežati pred fašisti.

+ Po italijansko. V rimski zbornici je prišlo med fašisti in socialist do hudih sporov in pretepov. Dopisni urad javlja, da je minister Labriola o priliki tega spopada napadel socialistične stranke in potem demisioniral. Resnica pa je, da je Labriola demisioniral radi barbarskega nastopa fašistovskih poslancev.

+ Na zborovanju angleške delavske stranke se je odklonil predlog, da se dovolj priklonitev komunistične stranke k delavski stranki.

+ Adijo, kontrarevolucija! Poročilo iz Moskve javlja, da je revolucionarna armada republike Daljnega Vzhoda popolnoma porazila čete kontrarevolucionarnega generala Ungerna.

## Dnevne vesti.

Na Vidov dan, 28. t. m. bo imel univ. prof. Nikola Radojčić v veliki univ. dvorani (dež. dvorec) ob 11. dopoldne predavanje o Kosovskem boju. Gostje dobrodošli.

Vpisovanje na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se vrši dne 5. in 6. julija, vsakokrat ob 8. do 12. ure dopoldne. V I. deski letnik se bodo sprejemali samo učenci iz pripravljalnega razreda in tisti, ki so bili odklonjeni lansko leto, ako se izkažejo z boljšim izpričevalom. V I. deski letnik se bo sprejelo 40 učen. Predvsem pridejo v poštev tiste, ki so dovršile z najmanj povolnim uspehom IV. razred srednje šole, IV. razred liceja ali nastavnih razred meščanske šole. Za te ni nobenega sprejemnega izpita. Ako bo še prostor na razpolago, se bodo vpoštevali najboljši prijavljeni iz III. razreda meščanske šole in VIII. razreda ljudske šole, ki pa morajo napraviti sprejemni izpit, kateri se bo vršil dne 8. julija ob 8. uri zjutraj. Pri-

pravljalnega razreda ne bo niti za dečke niti za deklice. Da ne bo nastala nepotrebna gneča, se naznanja, da se bo pri vpisovanju le zaznamovala vsaka prijava, po zaključnem vpisovanju se bo pa odločilo, katera je sprejeta in katera se pri-puti k sprejemnemu izpitu. Odločitev bo objavljena dne 7. julija na razglasni deski. Zato je vseeno, če pride kdo na vrsto prvi ali zadnji. K vpisovanju je treba prinesiti zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in 30 kron. Sprejemajo se tudi pisne prijave. — Ravnateljstvo.

Spremembe pri finančni delegaciji. SI. N. trdi v tozadevni notici da je mistificirana, kar pa je gola laž. Narod se je informiral pri delegaciji, ki o spremembah se ničesar ne ve, mi pa imamo informacije iz Beograda, kjer so poslanci, kojih spisi že mesece in mesece nereseni leže pri referentih delegacije. Govoriti o najboljših uradnikih je golo samohvalje, ker sta Šavnik in Rupnik pri uradništvu in strankah enako neprijateljena; edina njih zasluga je, da sta strastna liberalna pristaša starega kroja. Z Milokovičem se je pričelo, z drugimi se bo nadaljevalo, in prav je tako, ker je bil že skrajni čas!

Koliko je veljala pot dveh ministrov Jankoviča in Kumanudija v Pariz v zadevi vojne odškodnine? Nekaj beograjski list je izračunal, da je ta pot veljala 80.000 dinarjev ali 320.000 kron!

Odkrite Verovške - Borštnikovega spomenika. Pododbor Udruženja gledaliških igralcev SHS v Ljubljani je razposlal te dni vsem kulturnim društvom in korporacijam vabilo za prijavo udeležbe ob priliki odkritja spomenikov prvokona slovenske gledališke umetnosti Verovške in Borštniku. V slučaju, da je bil kdo pomotoma izpuščen, prosí Udruženje gledaliških igralcev naj se mu oprusti in naj vsakdo, komur je na tem, da prisostvuje odkritju, naznani to najpozneje do srede 29. t. m. Udruženju gledaliških igralcev v Ljubljani, da bo tako mogoča še pravočasna porazdelitev posameznih društev.

Podelitev lekarniške koncesije. Ministrstvo narodnega zdravja je podelilo mag. pharm. Francu Šavniku koncesijo za obratovanje javne lekarne »pri sv. Trojici« v Kranju, ki je bila do sedaj last negovega očeta, mag. pharm. Karla Šavnika, kateri je svojo koncesijo odložil.

Obsojen na smrt na večjih je bil dne 20. t. m. pred mariborsko poroto Eifer iz Rošpoha zaradi umora neke Marije Sori, matere osem otrok. Eifer je Marijo Sori ustrelil pomotoma, ker je v resnici hotel ustreliti svojo Elizabeto Runtis.

Sneg v okolici Sarajeva. Dež pada neprestano. V okolici Sarajeva je zapadel sneg in zaradi tega temperatura močno pada. Boje se, da bo letina popolnoma propadla, ako ne bo prenehal dež ob pravem času.

Oblak se je utrgal v Saptu na otoku Braču v Dalmaciji dne 15. t. m. Deževja je bilo toliko, da je voda uničila vso setev in razrušila tudi nekaj hiš. Ljudstvo takega naliva ne pomeni. Škoda znaša nad 2 milijona kron.

V Muro je skočila v Gradcu 19 letna Slovenka, natakarka Marija Peršič, doma iz Studenca pri Ljubljani.

## Kulturni vestnik.

Obiščite IX. umetnostno razstavo! Vsem, ki se niso posetili IX. umetnostne razstave, priporočamo kar najbolj, da jo še te dni posetijo, in to tembol, ker ta razstava nudimo sliko razvoja sedanega življenja upodabljajoče umetnosti pri nas, Slovencih; kaže nam vse struje. Razstava bo odprta do 6. julija, zato jo takoj posetite.

Herman Wendel: Neues Deutschland. Neues Europa, za Nemčijo demokracije in socializma. — Brošuro, ki vsebuje govor, ki ga je imel sodrug H. Wendel, dne 12. junija t. l. v Schumannsteatu v Frankfurtu ob Meni, berete z največjim zanimanjem. Glavna misel sodruga Wendelna je v zahtevi po nemški kulturi in zedinjenju delavskega. Brošuro vsem prav toplo priporočamo, ker zelo slikovito opisuje sedanje razmere v Nemčiji in kaže pot po kateri mora iti ne samo Nemčija, nego cela Evropa. Knjiga velja samo 1.50 marke. Založila jo je knjigarna »Volksstimme«, Frankfurt ob Meni, Grosser Hirschgraben 17.

Ravnateljem zagrebške opere bo postal srbski pesnik Peter Konjović, ki je napisal med drugimi svojimi deli opero »Vilim veo«.

## Iz strok. organizacije.

Podružnica kovinarjev v Celju sklicuje širšo sejo vseh odbornikov, ki se bodo vršila ob 6. uri pop. pri Svetel dne 23. junija. Dnevni red: 1. Razprava o okrožnih, 2. Moralna vzgoja članov. 3. Raznoterosti. Dolžnost vseh odbornikov je, da se seje zanesljivo udeležijo.

## Vestnik Svobode.

Dramatični odsek podružnice Svobode Vič-Glince je ustanovil Dramatični tečaj za vse člane odseka. Početek bo v torek 28. junija 1921 ob pol 8. uri zvečer v društvenem lokalu. Kdor želi pristopiti, naj se javi na prvi večer ponika. — Odbor.

## Sport.

Francoska reprezentanca proti reprezentanci Slovenije 5 : 0 (3 : 0). Igra je bila prvovrstna in kljub temu, da je bila reprezentanca Slovenije tepena, vendar je zelo dobro igrala, ker moramo namreč vpoštevati, kako dolgo že Francozi goje zgozore, dočim ga Slovenci šele deset let, igra Francozov je sigurna in ostra, forma, kombinacija in napadi krasni. Krite, ki je bilo pri reprezentanci Slovenije bolj slabo, je bilo pri Francozih popolno. Francozi so tudi zelo dobro trenirani in urni, česar tudi pri naših pogrešamo. Sam začetek igre je bil krasen, v katerem so tudi Slovenci zelo dobro branili in napadali vrata nasprotnika. Vse napade, ki so se med celo igro zelo velikokrat ponavljali so Francozi siljano odbili. Sploh je bila tekma zelo zanimiva in dobro obiskana. Sodnik g. Vodišek bi moral biti bolj agilen. Občinstvo pa opozarjamo, naj se ne vmešava v razumni medklici in življi v igro, ker ni na mestu in tudi ne pozna pravil žogabce.

Člane sportnih klubov, ki imajo izposojene smuči »Sportne zveze« pozivljamo da iste vrnejo do torka t. j. 28. t. m. v pisarni »Sportne zveze«. Narodni dom od 3—6 ure popoldne. Obenem je priložiti 40 K kot odškodnino za uporabo smučí. Kdor v določenem času smučí ne vrne lina plačati celotno vrednost smučí. — Sportna Zveza.

## Društvene vesti.

Dramata sekaja jug. napred. »gled. društva« Jadrana, ki je že v Novem mestu in v Zagorju ob Savi z lepim uspehom nastopila s Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«, pridedi isto v nedeljo, dne 26. junija t. l. ob 8. uri zvečer v »Rokodelskem domu« na Jesenicah. Opozarjamo že danes vse, ki žele biti spoznati eno najboljših del prvega poznaveca slovenske plemenske duše Ivana Cankarja, naj ne zamude ugodne prilike k

Jug. napredno akademsko društvo »Jadrano« se tem potom kar najiskrenejše zahvaljuje bratskim društvom »Zagorske-mu Sokolu« in »Glasbenemu društvu«, ki sta nam o priliki prireditve v Zagorju ob Savi poštvalno pomagala. Istotako se iskreno zahvaljujemo celokupnemu občinstvu, ki nam je s svojo prisotnostjo pripomoglo do lepega moralnega uspeha. — Odbor.

## Vabilo

na izredni občni zbor Stavbene in gostilniške zadruge Delavski dom na Jesenicah (Savi), ki se bo vršil 25. junija t. l. ob 20. uri (zvečer) v društvenih prostorih pri Jeleni na Savi z dnevnim redom:

Volitev enega člana v načelstvo zadruge, ker točasni blaginik Franc Ceznar odhaja iz Jesenic.

## Po svetu.

— Zopet potres v Mesini. Zelo močan potresni sunek je te dni razpodil prebivalce Mesine in Reggia v Kalabriji na prosti. Škoda je velika.

— Obsodba zoper Hoeltza. Po enournem posvetovanju je izreklo sodišče obsodbo zoper Hoeltza, katera se glasi na domsmrtno prisilno delo in izgubo državljan-skih pravic.

Ravnokor in z najnovejšim materialom opremljena

**Tiskarna Anton Rodé**

== Celje, Razlagova ulica 12 ==

izdeluje vsakovrstne tiskovine za urade, vojaške oblasti, notarje, trgovce in obrtnike, društva in zasebnike. —

Tiska knjige, brošure in časopise. — Umetniške tiskovine in barvotiske vseh vrst. — Postrežba strogo solidna in po konkurenčnih cenah. — Proračuni

in vzorci črk brezplačno na razpolago. —

Lasna knjigovodstva izvršuje vsa v stroko spadajoča dela.

— Lastna izdelovalnica štampilj iz kačuka. —

**KAJO DELIC,**

zlatar in draguljlar

Ljubljana Hribova ul. 4

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake

vrste, kakor tudi za pozlato-

vaje in posrebovanje.

V zalogi ima zlatnine in srebr-

nine, poročne prstane po vseh

uzorcih in merah, uhane i. t. d.

Kupuje tudi zlato in srebro ter

plačuje po najvišjih cenah, ali

pa izmenjava za novo blago.

**Ruska književnost.**

Tražite cjenike ruskih original-

nih knjiga od

„Češkojugoslovenske naklade“:

**J. HEREJK, Zagreb.**

**ŠTAMPILJE**

GRAVEUR

ANT. ČERNE

LJUBLJANA

DVORNI TRG 1

Katalog

Štampa

**Zopet**

ogromno pošiljave

manufakture narav-

nost iz inozemstva

je prejela v trdka

R. Stermecki v Celju.

In sicer volne, celirje, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna

kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisane platna za

perilo, klota, cvilna, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga,

katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito

nizkih cenah. Razen tega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc,

predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo

nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbir,

pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastoj!

Na debelo samo v I. nadstropju

VELETRGOVINA R. STRMECKI CELJE ST. 314, Slovenija.